

Noche oscura

RESUM

El projecte conté dos tipus d'imatges: en un primer grup de fotografies, es mostren un conjunt de talles per la part de darrera; en l'altre, s'ha fotografiat l'ombra projectada per algunes de les peces exposades en els Museus. Les còpies fotogràfiques han estat posteriorment sotmeses a un procés de raspat amb paper d'escata, deixant intacta la silueta de les escultures o les ombres. Totes les fotografies han estat realitzades amb una càmera estenopèica (sense objectiu òptic), seguint el procediment de la cambra obscura.

En el primer grup, es busca la dissolució de la identitat individual de les escultures, al mateix temps que es pretén posar de manifest la seva entitat com icones universals, en un intent per apropar-se al «moment original» de l'obra d'art, aquell que expressa de manera més intensa «la necessitat interior» (V. Kandinsky).

Pel que fa a les fotografies de les ombres, veiem com, més enllà dels detalls estilístics, es resitua la matriu de la qual prové l'obra, situant-la en un altre lloc i moment diferent del que li han assignat els experts.

RESUMEN

El proyecto contiene dos tipos de imágenes: en un primer grupo de fotografías, se muestran un conjunto de tallas por la parte de atrás; en el otro, se ha fotografiado la sombra proyectada por algunas de las piezas expuestas en los Museos. Las copias fotográficas han sido posteriormente sometidas a un proceso de raspado con papel de lija, dejando intacta la silueta de las esculturas o las sombras. Todas las fotografías han sido realizadas con una cámara estenopéica (sin objetivo óptico), siguiendo el procedimiento de la cámara oscura.

En el primer grupo, se busca la disolución de la identidad individual de las esculturas, al tiempo que se pretende poner de manifiesto su entidad en tanto que iconos universales, en un intento por acercarse al «momento original» de la obra de arte, aquel que expresa de manera más intensa «la necesidad interior» (V. Kandinsky).

En lo que se refiere a las fotografías de las sombras, vemos como, más allá de los detalles estilísticos, se reubica la matriz de la que proviene la obra en cuestión, situándola en otro lugar y momento diferente del asignado por los expertos.

SYNTHEËSE

Ce projet contient deux types d'images : dans un premier groupe de photographies, l'on montre la partie d'arrière d'un ensemble de sculptures ; dans l'autre l'on a photographié l'ombre projeté par quelques unes des pièces exposées dans les Musées.

Les copies photographiques ont été, après, soumises á un processus de grattage avec du papier de verre, á l'exception de la partie qui correspond á la silhouette de la sculpture ou de l'ombre. Toutes les photographies ont été réalisées avec une caméra sténopé (sans objectif optique) selon le procédé de la chambre obscure.

Dans le premier groupe de photographies l'on cherche la dissolution de l'identité individuelle des objets, tout en révélant sa nature d'icônes universelles, en un essai pour s'approcher au « moment originel » de l'œuvre d'art, celui qui exprime d'une façon intense sa « nécessité intérieure » (V. Kandinsky).

En ce qui concerne les photographies des ombres, au delà des détails stylistiques, l'on assiste á une ré situation de la matrice d'où provient l'ouvre en question, en même temps qu'on la situe dans un autre endroit et place, distincts á celui où les experts les placent habituellement.

Domi Mora

és antropòleg (Universitat de Barcelona, 1987) i fotògraf professional des de 1990. Ha treballat pel diari *La Vanguardia* (1991-1993). Professor associat de la Facultat d'Humanitats de la Universitat Internacional de Catalunya (1999-2007).

EXPOSICIONS «**Antropografías**», Galeria Tagomago, Barcelona. «**Rostres**», *Museu de Lleida: Diocesà i comarcal*. «**El Museu Convidat: Museu Diocesà de Tarragona. El llinatge de la imatge. Fotografies de Domi Mora**», *Museu d'Art de Girona*. «**Mirada endins. Talles medievals revelades per la càmera de Domi Mora**», *Museu Frederic Marés*, Barcelona, «**Lente de Aumento sobre la arquitectura: La antropología fotográfica de Domi Mora**.» Centro de Investigaciones Etnológicas Angel Ganivet, Granada.

LLIBRES: *La catedral de Santiago. Belleza y misterio* (2011), *Museo Ibercaja Camòn Aznar* (2009), *Zaragoza, 1808-2008* (2008), *Nuestros Paradores* (2006), *Intramuros* (2006), *La catedral de Sigüenza* (2006), *Estaciones europeas* (2005), *Las plazas de Cataluña* (2003), *Los pueblos más bellos de España* (2002), *Monasterios en España. Arquitectura y vida monástica* (2000), *Castillos medievales en España* (1999), *El Teatro Real* (1998), *Tesoros medievales del Museo Nacional de Arte de Cataluña* (1997), *Historia del Arte Español* (10 Vols.) (1995 – 98) - *Lunweg Editores*.

La belleza industrial (2007), *Viaje por España. Siguiendo los pasos de Laborde* (2006) - *Edicions Bromera*

Sigles al peu de les fotos de l'article:

MFM (Museu Frederic Marés, Barcelona). MNAC (Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona).

Noche oscura

Domi Mora

NOCHE OSCURA

*“En la noche dichosa,
en secreto, que nadie me veía
ni yo miraba cosa,
sin otra luz y guía
sinó la que en el corazón ardía».*

*S. Juan de la Cruz,
«Subida al monte Carmelo».*

El projecte conté dos tipus de imatges: en un primer grup de fotografies, es mostren un seguit de talles per la part del darrera; en l'altre, s'ha fotografiat l'ombra projectada per algunes de les peces exposades al Museu. Les còpies fotogràfiques han estat posteriorment sotmeses a un procés de rascat amb paper de vidre, deixant intacta la silueta de les escultures o les ombres. Totes les fotografies han estat realitzades amb una càmera estenopèica (sense objectiu), seguint el procediment de la cambra fosca.

En el primer grup, el de la sèrie de fotografies per la part del darrera, es pretén posar de manifest quina és la identitat profunda, essencial i alhora oculta, de les peces escollides. Allò que es busca no és tant la eliminació de l'estil del seu període artístic, el qual apareix clarament definit en les fotografies que documenten habitualment aquestes peces, sinó la dissolució de la seva identitat individual, tot posant de manifest la seva entitat d'icones universals. El projecte ens porta a la recerca de «l'espai de silenci» del què parlava J. Oteiza, aquest mena de punt zero, punt de partida i alhora d'arribada de l'impuls/voluntat/acció creativa que l'home exerceix sobre la matèria. Per a mi, la història universal de l'art no fa altra cosa que narrar aquest viatge del ser humà des de que va decidir (o no va poder evitar) sortir del silenci, amb les primeres mostres d'art rupestre, fins que acabi tornant-hi, quan ja estigui tot dit: «La tarea primordial de todo artista es alcanzar la perfección del silencio» (L. Bourgeois). Aquestes imatges, a més de mostrar les ferides dels objectes, volen posar de relleu la potencialitat màxima oculta darrera de cada una de les talles escollides. Es tracta d'intentar acostar-se al «moment original» de l'obra d'art, aquell que expressa de manera més intensa «la necessitat interior» que parlava V. Kandinsky.

Pel que fa a les fotografies que mostren les ombres projectades per algunes de les talles, la intenció és posar de manifest el rastre que deixen certes peces, incidir en la seva empremta. Veiem que el legat d'aquestes obres d'art està fet d'altres presències i realitats que van molt més enllà de la intenció original de l'artífex i del context tradicional de la qual van sorgir. L'ombra

se'ns manifesta de manera immediata, amb tota la seva senzillesa, defuig la trampa descriptiva, la distracció del color i el detall, l'anècdota pertorbadora; alhora reubica la matriu de la qual prové l'obra en qüestió, situant-la en un altre lloc i moment diferent d'aquell que els experts li assignen habitualment. Algunes de les fotografies fan aparèixer les coses com si vinguessin d'algun passat molt llunyà, o com si les estiguéssim veient des d'un futur indeterminat. Semblen palimpsests, com aquelles troballes arqueològiques que van apareixer per capes, sota el guix, en els murs de les esglésies. Rastres que ens parlen com les restes d'un naufragi, fragments de significats perduts, alfabets esquinçats... Potser tots han estat sempre fora del temps i encara continuen estant-ho?

MNAC

MNAC

MNAC

MFM

MNAC

MNAC

MNAC

MNAC

MFM

MFM

